

OBSAH

Seznam použitých zkratk	7
Úvod	9
ČÁST PRVNÍ	
POJEM PRÁVNÍHO JEDNÁNÍ	
1. Autonomie vůle	12
1.1 Autonomie vůle jako nezbytný předpoklad fungování moderní společnosti	12
1.2 Autonomie vůle jako jeden ze základních principů právního státu	15
1.3 Kreační oprávnění a smlouva	19
1.4 Autonomie vůle a smluvní volnost	21
1.5 Právní povaha norem (normy kogentní a dispozitivní)	21
2. Princip poctivosti	22
3. Pojem právního jednání	31
4. Právní jednání jako prvek skutkové podstaty	33
5. Vůle vnitřní a vůle projevená	36
5.1 Obecně	36
5.2 Konkludentní a výslovný projev vůle	36
5.2.1 Obecně	36
5.2.2 Smíšené projevy vůle	41
5.2.3 Zvláštní problémy konkludentního jednání	41
5.2.3.1 Mlčení	41
5.2.3.2 Protestatio facto contraria non valet	45
5.3 Řešení vzájemného vztahu skutečné vůle a vůle projevené	49
5.3.1 Teorie vůle	50
5.3.2 Teorie projevu	51
5.3.3 Nedostatečnost klasických teorií	53
5.3.4 Konstrukce institutu právního jednání založená na poměřování dotčených právních principů (teorie důvěry)	54
5.3.4.1 Poměřování principů jako východisko teorie důvěry	54
5.3.4.2 Adresované a neadresované právní jednání	57
5.3.4.3 Co je to „projev“?	71
5.3.4.4 Problém formy a jeho subsidiární povaha	76

5.3.4.5	Obligatomi subjektivní skutková podstata právního jednání. Lze uplatňovat ryzi teorii projevu?	82
5.3.5	Platí pravidlo falsa demonstratio non nocet i v českém občanském právu?	87
5.3.5.1	Socialistická teorie vztahu vůle skutečné a vůle projevené	87
5.3.5.2	Nesprávná právní kvalifikace provedená stranami	95
5.3.5.3	Relevance skutečné vůle namísto nesprávného projevu	96
5.3.5.4	Vymezení projevu v českém právu	104
5.3.5.5	Problém formy v českém právu	106
5.3.6	Význam pro konstrukci smluvního konsensu	109
5.3.7	Rozhodný okamžik.	113
5.3.8	Konkrétní postup při zkoumání právního jednání	115
5.3.9	Zvláštní problémy	116
5.3.9.1	Vážnost vůle	116
5.3.9.2	Vnitřní výhrada (mentální rezervace)	118
5.3.9.3	Simulace a disimulace	119
5.4	Exkurs: Právní následky rozporu se zákonem, zejména s ohledem na problém formy.	121
5.4.1	Obecná úprava rozporu se zákonem.	122
5.4.1.1	Kogentní a dispozitivní právní normy	123
5.4.1.2	Rozpor účelu právního jednání se zákonem a obcházení zákona	124
5.4.1.3	Následky rozporu se zákonem	125
5.4.2	Rozpor právního jednání se zákonným požadavkem formy	130

ČÁST DRUHÁ

VÝKLAD PRÁVNÍHO JEDNÁNÍ

1.	Obecné úvahy.	134
1.1	Výkladový cíl	136
1.2	Výklad právního jednání a doplňování smlouvy – úvod do problému	137
1.3	Kodifikace výkladových pravidel	138
2.	Konkrétní pravidla výkladu právního jednání.	140
2.1	Jazykový výklad – význam jazykového významu výslovného projevu vůle.	142
2.1.1	Relevantní jazykový úzus z hlediska výkladového cíle.	142

2.1.2	Obecný a zvláštní význam pojmu	145
2.2	Pravidla pro zjištění skutečné vůle (empirický výklad) . . .	146
2.2.1	Subjektivně historický výklad při výkladu právních předpisů. .	147
2.2.2	Subjektivní výkladový cíl u výkladu právních jednání . . .	147
2.2.2.1	Jednoduchý subjektivně historický výklad	148
2.2.2.2	Subjektivně teleologický výklad.	148
2.2.2.3	Nepravý subjektivně historický výklad	150
2.2.3	Je v rámci výkladu projevů vůle aplikovatelná tzv. teorie pakt?	151
2.3	Pravidla pro zjištění normativní vůle	152
2.3.1	Na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné	153
2.3.2	Předpoklad racionálního aktéra	154
2.3.3	Výklad podle principu poctivosti	156
2.3.4	Výklad dle objektivně dovozené hypotetické vůle jednajícího .	160
2.3.4.1	Objektivně historický výklad smlouvy	161
2.3.4.2	Systematika projevu vůle	162
2.3.4.3	Objektivně teleologický výklad právního jednání . .	162
2.3.4.4	Interpretace „favor debitoris“, „in dubio mitius“ . .	165
2.3.4.5	Význam následného jednání stran	167
2.3.5	Exkurs: Výklad podle zvyklostí právního styku	168

ČÁST TŘETÍ

DOPLŇOVÁNÍ PRÁVNÍHO JEDNÁNÍ (SMLOUVY)

1.	Obecné úvahy, podstata doplňování smlouvy	176
2.	Mezera ve smlouvě	180
2.1	Pojem mezery ve smlouvě.	180
2.2	Důvody vzniku mezery ve smlouvě	182
2.3	Druhy mezer ve smlouvě	182
3.	Justifikace institutu doplňování smlouvy	184
4.	Odlišení jednoduchého výkladu a soudcovského doplňování smlouvy	187
5.	Soudcovské doplňování smlouvy a doplňování pomocí dispozitivního práva	192
5.1	K doplnění smlouvy nabádají soudce zákonná pravidla. . .	194
5.2	Vůle stran směřuje přímo k doplnění smlouvy	194

5.3	Z vůle stran je zřejmé, že nechtěly podřídít svůj vztah dispozitivním právu	196
5.4	Dispozitivní právo neodpovídá konstelaci zájmů stran . . .	198
5.5	Mezerovitost zákonné úpravy jako důvod pro doplnění smlouvy? Vztah doplňování smlouvy a dotváření práva . .	200
5.6	Dispozitivní právo jako ultima ratio	201
6.	Meze soudcovského doplňování smlouvy	203
6.1	Skutečná vůle stran jako překážka soudcovského doplňování smlouvy	203
6.2	Hypotetická vůle stran jako překážka soudcovského doplňování smlouvy	205
6.3	Perfektní právní jednání jako předpoklad soudcovského doplňování smlouvy	205
6.4	Platné právní jednání jako předpoklad soudcovského doplňování smlouvy?	207
6.5	Absence záchytných bodů pro doplnění smlouvy	207
6.6	Doplnění smlouvy nemá vést k neplatnosti smlouvy	208
7.	Postup při doplňování smlouvy	209
7.1	Kritéria relevantní pro doplnění smlouvy	209
7.2	Rozhodný okamžik	213
8.	Doplnění smluv, pro které je předepsaná zvláštní forma . . .	214
	Seznam Literatury	215